

Subject Area
Child Development

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 100
PP: 2371-2378

Arrival
04 June 2022

Published
31 July 2022

Article ID Number
63436

Article Serial Number
15

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.29228/8/sssj.63436>

How to Cite This Article
Bal, Ö. (2022). "Önlisans Çocuk Gelişimi Programında Erkek Öğrenci Olmak"

International Social
Sciences Studies Journal,
(e-ISSN:2587-1587)
Vol:8, Issue:100;
pp:2371-2378

Social Sciences Studies
Journal is licensed under
a Creative Commons
Attribution-
NonCommercial 4.0
International License.

Önlisans Çocuk Gelişimi Programında Erkek Öğrenci Olmak¹

Being A Male Student In Child Development Vocational School

Özlem BAL ¹

¹ Öğr. Gör. Hitit Üniversitesi, Sungurlu Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Çorum, Türkiye

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ön lisans çocuk gelişimi programında öğrenim gören erkek öğrencilerin, teorik ders alma sürecinde, materyal yapımında ve okul öncesi kurum staj uygulamaları esnasında ki deneyimlerini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu bir kamu üniversitesinin meslek yüksekokulu bünyesinde bulunan Çocuk Gelişimi Programında öğrenim gören 11 erkek öğrenci oluşturmuştur. Tamamı erkek olan öğrencilerin 10'u 19 yaşında, biri 34 yaşında iken, üçü birinci sınıf, sekizi ikinci sınıf öğrencisidir. Beş öğrenci Doğu Anadolu Bölgesi, üçü Güneydoğu Anadolu, üçü Orta Karadeniz Bölgesindedir. Mezun oldukları lise türüne bakıldığında öğrencilerin ikisi Çocuk Gelişimi, beşi İmam Hatip, dördü Anadolu Lisesi mezunudur. Araştırmada veri toplama tekniği olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizi olarak nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Sonuçta, araştırma grubunda yer alan erkek öğrencilerin, çocuk gelişimi programına zamanla alıştıkları, çocukları sevdiklerini ve onlarla birlikte olmaktan keyif aldıklarını ifade etmişlerdir. Ancak bulgular deşifre edilirken erkek öğrencilerin mezuniyet sonrası polis ya da asker olma gibi hedefleri olduğu saptanmıştır. Aldıkları eğitimi sahip oldukları farklı bir güç olarak değerlendirmişlerdir. Çalışma grubunda yer alan erkek öğrenciler, çocuklar ile çalışmanın kadınlar için daha uygun görüldüğünü bu nedenle kendilerinin alanda yer almasının şaşkınlık ile karşılandığını kendileri üzerinde bir önyargı olduğunu gözlemlediklerini ancak bu durumun onların motivasyonu düşürmediğini ve onları olumsuz etkilemediğini bildirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Çocuk Gelişimi, Toplumsal Cinsiyet, Meslekler

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the experiences of male students studying in the associate degree child development program during the theoretical course taking, material production and pre-school internship applications. The study group of the research consisted of 11 male students of Hitit University Sungurlu Vocational School Child Care and Youth Services Department Child Development Program. All of the students are male. 10 students are 19 years old, 1 student is 34 years old. 3 students are in the first year, 8 students are in the last year. Five students are from the Eastern Anatolia Region, three from the Southeast Anatolian region, and three from the Central Black Sea Region. The high schools from which the students graduated were examined. 5 students are religious high school, 4 students are general high school, 2 students are child development graduates. A semi-structured interview form developed by the researcher was used as a data collection technique in the research. Content analysis, one of the qualitative research methods, was used as the analysis of the data. As a result, the male students in the research group stated that they got used to the child development program over time, that they loved children and enjoyed being with them. However, while deciphering the findings, it was determined that male students had goals such as becoming a police officer or a soldier after graduation. They evaluated the education they received as a different power they had. The male students in the study group stated that working with children was considered appropriate for women, so they were surprised to be included in the field, and they observed that there was a prejudice against them, but this situation did not decrease their motivation and did not affect them negatively.

Keywords: Preschool Education, Child Development, Gender, Occupations

1. GİRİŞ

Bireylerin meslek tercihlerini belirleyen durumlar vardır. Zihinsel kapasite, sosyoekonomik düzey, ilgiler ve cinsiyet bu etkenlerin arasındadır. Cinsiyet etkeni ise "toplumsal cinsiyet rolleri" çerçevesinde tartışılmaktadır (Temel, Aksoy, 2016:142). Toplumun beklentisinin, kadının ve erkeğin kendi cinsiyetine uygun davranması yönünde olması toplumsal cinsiyet kalıp yargısı olarak açıklanmıştır. Toplumun, kadın ve erkekten, tercih ettikleri renk, yaptıkları ev işi ve seçtiği meslek konusunda beklentileri olmaktadır (Alkan Ersoy, 2019:13, Vatandaş, 2007: 31).

Kadınlarla erkekler arasındaki toplumsal ilişkileri düzenlemek için kullanılan toplumsal cinsiyet, kadınlar ve erkeklere ilişkin uygun rollerin tamamen toplumsal olarak üretildiğini ifade etmektedir (Bhasin, 2003: 2). Çocukların cinsiyet rolünün gelişiminde anne babası ilk belirleyicileridir (Temel, Aksoy, 2016). Bireyler doğduğu cinsiyet sonrasında toplumun beklentisine uygun kız veya erkek çocuk olmayı öğrenerek büyümektedir. Böylelikle de toplumsal cinsiyet kültürden kültüre göre farklılık gösterebilmektedir (Akin ve Demirel, 2003: 73). Hemen hemen tüm kültürlerde cinsiyete yönelik belli kalıplara uyum sağlayan çocukların bu durumdan ötürü benlik imgesi, akran iletişimi, seçim, beklenti ve cinsiyetlere yönelik yaşam algıları etkilenmektedir (Kortenhaus ve Demarest, 1993:219). Çocuklar sosyalleşirken bazı etkinlik oyun ve meslekleri kendilerine uygun/ uygun değil olarak öğrenmektedir (Dökmen, 2015: 29). Meslek seçimini etkileyen durumlar incelendiğinde cinsiyet faktörü dikkat çekmektedir. Kız ergenler, ev işleri ve çocuk bakmaya daha çok zaman kalması için daha kısa süre

¹ 02-05 Ekim 2019 tarihinde Kars Kafkas Üniversitesinde düzenlenen 6.Uluslararası Okul Öncesi Eğitim Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

çalışacakları meslekleri isterken, erkek ergenler ise yüksek kazançlı, uzun süre çalışma gerektiren meslekleri tercih etmektedir (Temel, Aksoy, 2014: 142).

Cinsiyet kalıp yargılarının sebep olduğu kısıtlamalar erkekleri de etkilemektedir. Erkeklerden statü, güçlü olma ve kadınsı olmama konusunda beklentiler vardır. Erkekler para ve statü kazanamadığı zaman özgüven eksikliği yaşamakta, bunları elde etmek için zamanının çoğunu ev dışında geçirerek çocukları ile yeterli zaman geçirememektedir. Bu nedenle çocukların büyümelerine tanıklık edememek babalarda stres yaratmaktadır. Erkeklerin her zaman fiziksel, zihinsel ve duygusal olarak güçlü olmaları beklenmektedir. Küçümsenecek olma endişesi yaşayan erkekler, fiziksel olarak güçsüz görünme ve duygularını ortaya çıkarmaktan kaçınmaktadırlar. Fiziksel açıdan güçlü görünmek zorunda oldukları için herhangi bir rahatsızlık durumunda sıkıntılarına aldırış etmeyip tedavilerini reddedebilmektedirler. Ayrıca erkeğin ev işleri ile ilgilenmesi, ağlaması gibi davranışların kadınsı olmakla ilişkilendirilip eşcinsel algılanma kaygısı yaşamalarına neden olabilmektedir. Hatta Batı toplumlarında bu kaygı erkeklerin erkek arkadaşlarını selamlarken birbirlerine sarılmaktan kaçınmalarına neden olmaktadır (Dökmen, 2015: 219-225). Bu kalıp yargılardan meslekler de etkilenmektedir.

Meslek seçimi hayatı her yönüyle etkileyen ciddi bir süreçtir. Öğrencilik süreci de yapılacak meslek hakkında fikir edinmede önemli olmaktadır. Çocuk Gelişimi Programında ders kapsamında yapılan uygulamalar, etkinlikler, stajlar bazen erkek öğrencileri etkileyebilmektedir. Özellikle el becerisi gerektiren işlerde erkek öğrencilerin tedirgin oldukları bu derslerde kendilerine ayrıcalık tanınmasına yönelik istekleri olduğu gözlemlenmektedir. Öğrencilerin çoğunlukla öğrenim gördükleri okulu geçiş basamağı olarak gördükleri, mezun olduklarında polislik ya da herhangi bir memurluk mesleği tercih edecekleri bilinmektedir. Erken çocukluk eğitim kurumlarında bulunan çocukların öğretmeni, onların öz bakımı ile ilgilenen ara elemanlar çoğunlukla kadındır. Erkek okul öncesi öğretmen sayısında artış olsa da kadın öğretmenlerin sayısı erkeklere oranla daha fazladır.

Ara eleman yetiştirmeyi amaçlayan Ön Lisans Çocuk Gelişimi Programı'ndan mezun olan öğrencilerin özel kreş ve kolejlerde öğretmenlik yapabilmeleri nedeniyle, programda öğrenim gören erkek öğrencilerin bu alan ile ilgili düşünceleri önemsenmiştir. Öğrencilerin bu süreci nasıl deneyimledikleri, ruhsal, sosyal duygusal açıdan neler yaşadıkları, geleceğe yönelik planlarının ne olduğu ortaya çıkarılmak istenmiştir. Bu araştırma, öğrencilerin kendilerine yöneltilen sorularla bu duruma ciddi olarak odaklanması, duygularının farkına varması, sonunda da sağlıklı hedefler belirlemesi açısından önemli görülmüştür.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Ön lisans Çocuk Gelişimi Programında öğrenim görmenin, erkek öğrenciler tarafından nasıl anlamlandırıldığını ortaya çıkarmaktır. Bu genel amaç çerçevesinde, erkek öğrencilerin teorik ders alma sürecinde, materyal yapımında ve okul öncesi kurum staj uygulamalarında edindikleri tecrübeler ile ilgili görüşleri alınacaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Ön lisans Çocuk Gelişimi Programında öğrenim görmenin, erkek öğrenciler tarafından nasıl algılandığının belirlenmesini amaçlayan bu araştırma nitel bir araştırma olup, durum çalışması olarak desenlenmiştir. Nitel araştırma desenleri araştırma etkinliklerinin birbiriyle tutarlı ve amaca uygun bir biçimde gerçekleştirilmesi açısından araştırmacıya rehberlik etmektedir. Araştırmanın odağını, veri toplama ve analiz yaklaşımlarını belirlemede araştırmacıya yön göstermekle birlikte nitel araştırma desenleri sınırları kesin çizgilerle belirlenmiş bir yönlendirme yapmamaktadır. Nitel araştırma desenleri araştırmacıya esnek bir yaklaşım sağlamakta ve belirli bir odak çerçevesinde araştırmanın çeşitli aşamalarının birbiriyle tutarlı olmasına katkıda bulunmaktadır (Yıldırım, Şimşek, 2013:75). Nitel durum, bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılması olarak ifade edilir. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler, vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılmakta ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılmaktadır. Durum çalışmalarında genellikle birden fazla veri toplama yöntemi işe koşulmakta; bu yolla zengin ve birbirini teyit edebilecek veri çeşitliliğine ulaşılmaya çalışılmaktadır. Durumlar birbirinden farklı olduğu için sonuçlar genellenememektedir. Ancak bir duruma ilişkin olarak elde edilen sonuçların benzer durumların anlaşılmasına yönelik örnekler ve deneyimler oluşturması beklenmektedir (Yıldırım, Şimşek, 2013:83).

2.2. Evren ve Örneklem

Çalışmaya, 2018-2019 eğitim/öğretim yılı bahar döneminde Çorum Hitit Üniversitesi Sungurlu Meslek Yüksekokulu Çocuk Gelişimi Programı 11 erkek öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilerin üçü birinci sınıf, sekizi ikinci sınıf iken 10'u 19 yaşında, biri 34 yaşındadır. Beş öğrenci Doğu Anadolu Bölgesi, üçü Güneydoğu Anadolu, üçü Orta Karadeniz Bölgesindedir. Mezun oldukları lise türüne bakıldığında ikisi Çocuk Gelişimi, beşi İmam Hatip, dördü Anadolu Lisesidir. Öğrencilerin beşinin annesi okuryazar değil, dördü ilkökul mezunu, biri ortaokul, biri lise mezunudur. Babaların ise biri okuryazar değil, altısı ilkökul, biri ortaokul, ikisi lise birisi ön lisans mezunudur.

Tablo 1. Erkek Öğrencilerin Yaş/Memleket/Mezun Olduğu Lise/ Anne-Baba Öğrenim Dağılımı

Yaş	19 Yaş	34 Yaş	TOPLAM		
	10	1	11		
Memleket	Doğu Anadolu	Güneydoğu Anadolu	Orta Karadeniz		
	5	3	3		11
Mezun Oldukları Lise	İmam Hatip	Çocuk Gelişimi	Anadolu Lisesi		
	5	2	4		11
Anne-Baba Öğrenim	Okuryazar Değil	İlkokul	Ortaokul	Lise	Ön Lisans
	5	4	1	1	-
	1	6	1	2	1

2.3. Veri Toplama Aracı

Ön lisans Çocuk Gelişimi Programında öğrenim görmenin, erkek öğrenciler tarafından nasıl algılandığının belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen, "Öğrenci Görüşme Formu" kullanılmıştır. Görüşme formunun oluşturulması için taslak maddeler oluşturulup uzman görüşüne sunulduktan sonra görüşme formuna son şekli verilmiştir.

2.4. Veri Toplama Yöntemi

Ön lisans Çocuk Gelişimi Programında erkek öğrenci olmanın erkek öğrenciler tarafından nasıl algılandığının belirlenmesine yönelik araştırmada veriler, öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla 2018-2019 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde 10.06.2019-21.06.2019 tarihleri arasında elde edilmiştir. Çalışmadan önce öğrencilerle görüşülmüş ve araştırmacının amacı açıklanmıştır. Görüşmeler araştırmacıların çalışma odalarında yüz yüze yapılmıştır. Yapılan görüşmeler 15-20 dakika sürmüştür.

Yarı yapılandırılmış görüşme formunda, erkek öğrencilere "Kendinizden bahseder misiniz? Çocuk Gelişimi Programını tercih etmenize neden olan etmenler nelerdir? Bu süreç ile ilgili deneyimlerinizden söz eder misiniz, Çocuk Gelişim programında öğrenim görmeniz ile ilgili yaşantılarınız nedir? Bu alandan mezun olmak sizin için ne anlam ifade ediyor? Çevrenizdeki bireyler çocuk gelişimi programı okuduğunuzu duyunca ne oluyor, size ne diyor? Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulama dersi kapsamında gittiğiniz okullarda çocuklar size ne hissettiriyor? Birinci sınıftan bu yana, çocuk gelişimi programına olan bakış açınızda değişimler oldu mu oldu ise ne gibi farklılıklar oldu? Mesleklerin cinsiyeti olmalı mıdır? Neden? Başka bir erkek öğrenciye bu alanı tavsiye eder misiniz? Neden? Eklemek istediğiniz başka bir şey var mıdır?" Soruları yöneltilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Ön lisans Çocuk Gelişimi Programında öğrenim görmenin, erkek öğrenciler tarafından nasıl algılandığının belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada nitel araştırmalardan içerik analizi kullanılmıştır. Veri toplama işlemi tamamlandıktan sonra araştırmacılar tarafından öğrenciler Ö1, Ö2,..., Ö11 şeklinde kodlanmıştır. Öğrencilerin her bir soruya verdiği cevaplar benzerlikleri bakımından gruplandırılarak yorumlanmıştır. Araştırmacılar tarafından yazılı hale getirilen veriler kontrol edilerek görüş birliği sağlanmıştır. Çalışmanın güvenilirliğini arttırmak amacıyla üç uzmanın çözümlenmeleri dikkate alınmış ve ortak noktalar belirlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

3. BULGULAR

Ön lisans Çocuk Gelişimi Programında öğrenim görmenin, erkek öğrenciler tarafından nasıl anlamlandırıldığını ortaya çıkarmak amacıyla yapılan araştırmada öğrencilere sorular sorulmuştur. Yapılan görüşmeler sonrasında öğrencilerin cevaplarından tam alıntılar ilgili sorunun altında verilmiştir.

✓ Öğrencilerden kendilerini anlatmaları istendiğinde kişiliklerini, saf, yardımsever, sakin, içekapanık, sempatik, uysal, güvenilir, dürüst, sabırlı, kuralcı olarak tanımlamışlardır.

Ö2: “Sakinim, çok rahatım, her şeyi son günde yaparım. Sınava bile son gün çalışırım”

Ö8: “Güvenilirim, iyi bir insanım, dürüst, sadık, merhametli”

✓ Öğrenciler, Çocuk Gelişimi Programını tercih etme nedenlerinden söz ederken, ikisi dışında, programa istekli gelmediklerini ifade etmişlerdir.

Ö4: “İlkokuldan beri resimle uğraşıyorum. Ailem dindar çevre de öyle olunca beni İmam Hatipe yolladılar. Orada mesleki dersler oldu. Sonra Arapça öğretmenliği istedim o da olmadı. Resim konusunda kendimi anlatamadım beni anlamadılar. Babam zorluklarla okumuş o yüzden benim de okumamı istedi. Ailecek çocuk sever bir yapımız var. Abimler de araştırıyordu. Sonra da puan doğrultusunda buraya geldim”.

Ö9: “Daha önceden sınıf öğretmenliği istiyordum. Çocukluğumu yaşayamamıştım onlarla birlikte zaman geçirerek yaşayamadığım çocukluğumu yaşarım diye düşündüm”.

✓ Öğrenciler çocuk gelişimi okuma ile ilgili yaşantılarını anlatırken teorik ve uygulamalı dersleri ayrı değerlendirmişlerdir.

Ö6: “Sözel bölüm. Okuduğun, gördüğün dinlediğin sürece verim alıyorsun. Grup çalışmaları var. Araç yapımında sıkıntı yaşıyorum. Tahta işlerini marangoza, dikişi terziye veriyorum. Çok basit ise kendim yapıyorum”.

Ö7: “Kendimi ifade edemiyorum. Etmek de istemiyorum. Derslerimiz kolay. El becerim de var. El becerim annemden geçti”.

✓ Öğrencilere mezun olunca ne düşündükleri sorulduğunda, öğrencilerin çoğu bu alandan devam etmek istemediğini bildirmiştir.

Ö1: “Mezun olunca yeni hayat yeni deneyim...kendi sorumluluğum artacak. Dört yıllığı tamamlamayı düşünüyorum ama olmazsa polis olacağım”.

Ö2: “Bu bölümü istemiyorum. Asker olacağım”.

Ö4: “Amacım bu değil ama elime geçen güzel bir güç. Bu alanda çalışmayı planlamıyorum ama farklı bir yerde kullanmayı düşünüyorum.”.

Ö9: “İyi ki bu bölümdeyim. Devamını getirmek istiyorum”.

✓ Çalışma grubuna bu bölümde öğrenim görmeleriyle ilgili çevrelerindeki bireylerin yorumları sorulduğunda öğrencilerin tamamı kendilerinin bu bölümde öğrenim görmesine çevrelerindeki bireylerin şaşırdığını belirtmişlerdir.

Ö6: “Kimisi dalga geçiyor. Memlekette arkadaşlarım dalga geçiyor. Arkadaşlarımla ablaları çocuk gelişimi okuyor. Orada herkes kız, sen de değişir misin diyorlar. Buradakiler de merak ediyor. Derste ne yaptığının konusunu soruyorlar”.

Ö11: “Şimdi erkek olduğu için tuhaf gözle bakıyorlar. Erkekten çocuk gelişimci mi olur diyorlar. Staja gittiğimde okuldakiler beni diğer arkadaşımın erkek arkadaşı sanmışlar. Öğretmenler bile erkek olur mu diye şaşıyorlar”.

✓ Öğrencilere, çocukların onlara ne hissettirdiği sorulduğunda, üçü henüz uygulamaya gitmediğini, biri hiç alışamadığını söylerken öğrencilerin yedisi çocukların onlara mutluluk hissettirdiğini ifade etmiştir.

Ö2: “Çocuklara alışamadım. Onlar da bana alışamadı”.

Ö5: “Heyecanlanıyorum. Elim ayağıma dolaşıyor. Ancak bir şeyler öğretilince mutlu oluyorum. Beraber eğlenmek gülmek terapi gibi. Mutsuz anında onlarla oynayınca her şeyi unutuyorsun”.

Ö6: “Biraz moralim bozuk olunca, çocukların temiz yürekliliği bana derdimi unutturuyor, içim ferahlıyor”.

- ✓ Öğrencilere alana alışma durumu sorulduğunda, bir öğrenci kendisinde herhangi bir değişiklik olmadığını belirtirken, birisi bu alanın ona uygun olmadığını anladığını, diğer öğrenciler ise süreç içinde özgüven kazanarak alana alıştıklarını ifade etmişlerdir.

Ö2: *“Birinci sınıf iyiydi. Ama ikide uygulamalar başlayınca bana uygun olmadığını anladım”*.

Ö9: *“Herhangi bir değişiklik olmadı. Zaten istiyordum. Daha çok sevdim”*.

- ✓ Mesleklerin cinsiyeti olup olmadığı sorusuna, öğrenciler bir öğrenci dışında mesleğin cinsiyeti olmaması gerektiğini bildirmiştir.

Ö5: *“Bazen. Mesala oduncu kadın olamaz”*.

Ö6: *“Yok hocam olmamalı. Eşit bir ülkede yaşıyoruz. Kadınlar siyasete girebiliyorsa erkekler de kadın işi yapabilir”*.

Ö8: *“Hayır. Çünkü özgür bir ülkede yaşıyorsak herkes isteğini yapabilir. Meslekler cinsiyete göre değil yeteneğe göre, kapasite ve zevke göre olmalı”*.

- ✓ Çocuk Gelişimi okumayı başka bir erkek öğrenciye tavsiye eder misiniz sorusuna bir öğrenci dışında olumlu yanıt gelmiştir.

Ö2: *“Hayır. Kesinlikle hayır. Erkeklerle göre değil zorlanıyoruz”*.

Ö3: *“Yeteneği varsa ve sabırlıysa tavsiye ederim. Çocuklar hep bayan görünce, erkekleri daha çok seviyorlar”*.

Ö6: *“Edersin. Doğasında varsa edersin. Severek yapana ederim. Ama Çorum’u etmem”*.

- ✓ Öğrencilerden biri dışında ekleme yapan olmamıştır.

Ö4: *“Meslek olarak bakılmamalı. Okunabilir bir bölüm. Stajlar başta iş gibi geliyor ama sonra başka bir şey oluyor. Bi de erken çocuklukta din eğitimi de değerlendirmek isterim”*.

4. SONUÇ TARTIŞMA

Ön lisans Çocuk Gelişimi Programında öğrenim görenlerin, erkek öğrenciler tarafından nasıl algılandığının belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada, araştırma grubunda yer alan erkek öğrencilerin, çocuk gelişimi programına zamanla alıştıklarını, çocukları sevdiklerini ve onlarla birlikte olmaktan keyif aldıklarını ifade etmişlerdir. Ancak bulgular deşifre edilirken erkek öğrencilerin mezuniyet sonrası polis ya da asker olma gibi hedefleri olduğu ortaya çıkmıştır. Aldıkları eğitimi sahip oldukları farklı bir güç olarak değerlendirmişlerdir. Çalışma grubunda yer alan erkek öğrenciler, çocuklar ile çalışmanın kadınlar için daha uygun görüldüğü bu nedenle kendilerinin alan da yer almasının şaşkınlık ile karşılandığı kendileri üzerinde bir önyargı olduğunu gözlemlediklerini ancak bu durumun onların motivasyonu düşürmediğini ve onları olumsuz etkilemediğini bildirmişlerdir.

Milli Eğitim Bakanlığı 2020-21 istatistik verilerine göre 88967 kadın öğretmen var iken 6082 erkek öğretmen bulunmaktadır. Erkek öğretmenlerin 34’ü Çorum’da bulunmaktadır. 26 öğretmen merkezde, sekizi ilçelerdedir. Sungurlu ilçesinde ise bir erkek okulöncesi öğretmeni vardır o da yöneticidir (MEB, 2021). Tüm bu sonuçlara bakıldığında, araştırmanın yapıldığı çevrede erkek okul öncesi öğretmenin olmamasının erkek stajyer öğrencilerin zor kabullenilmesi konusunda etkili olduğu düşünülmektedir.

Alan yazın incelendiğinde erkeklerin küçük çocuklarla birlikte çalışma durumu genel olarak toplumsal cinsiyet çalışmaları başlıklarında incelenmiştir. Çocuk ile ilgilenme ona bakma annenin işi olarak görüldüğü için bu davranış direkt kadın ile bağdaştırılmaktadır (Dökmen, 2015: 37). Sumsion (2000)’nin çalışmasındaki katılımcı aynı zamanda ebeveyn de olmasından ötürü öğretmeni olduğu çocukların aileleri ile olumlu iletişimi olduğu bildirmiştir. Bu durum ailelerde çocuk istismarı endişesini azaltsa da erkek okulöncesi öğretmeni olmanın zor bir deneyim olduğunu bildirmiştir. Skelton (2003) İngiltere’de yaptığı çalışmada, erkek okul öncesi öğretmenlerin toplumsal baskı gördüklerini tespit etmiştir. Sak (2005) çalışmasına okul öncesi grup ailelerini dahil etmiştir. Sonuçta, kız çocuğu olan aileler okul öncesi kurumlarda öğretmenlerin kadın olmasını gerektiğini belirtirken, erkek çocuk velileri ise öğretmenin erkek olmasının mutlu edici bir gelişme olduğunu belirtmişlerdir. Çatalcalı Soyer (2009) çalışmasında çocuk hikaye kitaplarını incelemiştir. Bu kitaplarda meslekler cinsiyetlere göre

şekillendirilmiştir. Örneğin, öğretmen kadındır. Etek ceket giyer, gözlük takar. Topuklu ayakkabı giyerek elinde kitap taşır. Erkekler ise, pilot, esnaf, şoför, boyacı, doktor, mimar, gazeteci, avukat olarak gösterilmiştir. Erden Özgün, Aydilek Çiftçi'nin (2011) erkek okul öncesi öğretmenlerinin kadın mesleği olarak kabul edilen bir meslekte olmalarına yakın çevrelerinin bakış açısı sorgulanmıştır. Sekiz katılımcıyla yürütülen çalışmada erkek öğretmenlerin çocuklarla olmaktan ve mesleklerini yapmaktan mutlu oldukları ancak ailelerinin ve yakın çevrelerinin bu durumu yadırgadığını düşündüklerini dile getirmişlerdir. Gündüz Şentürk (2015) resimli öykü kitaplarını incelediği çalışmada, erkeklerin bahçıvan, pilot, mühendis olarak gösterildiğini ifade etmiştir. Şıvgın (2015) cinsiyet rolleri eğitiminin okul öncesi eğitim kurumuna giden çocukların toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına etkisini incelemiştir. Deney grubunda yer alan çocukların tamamı eğitim almadan önce okul öncesi öğretmenliğini kadın mesleği olarak tanımlarken, eğitim aldıktan sonra %97,5'i öğretmenliği hem kadın hem erkek mesleği olarak tanımlamışlardır. Sak vd. (2015) çalışmasında, anasınıfı çocukları, erkek öğretmeni korku tehdit ögesi olarak tanımlasalar da öğretmen olarak benimsediklerini ifade etmiştir. Sarı ve Başarır (2016) çalışmasında, okul öncesi yaşlar çocukların öz bakımını da yapmayı gerektiren bir dönem olduğu için ilgilinin kadın olması gerektiği sonucu çıkmıştır. Gülçiçek (2017) erkek okul öncesi öğretmen ile ilgili görüşlerin incelediği çalışmasında, aileler erkek öğretmenlerin çocukların öz bakımı ile yeterince ilgilenemeyeceği düşüncesinde olduklarını bildirmiştir. Kız çocukları ile iletişim kurma, istismar endişesi duydukları ancak erkek öğretmenin daha kontrollü olabileceğini ifade etmişlerdir. Kaynak ve Aktaş (2017) ise 50 öyküyü inceledikleri çalışmada öğretmenlik kadın mesleği olarak gösterilmiştir. Karabekmez vd. (2018) yaptıkları çalışmada okulöncesi dönem çocuklarına anne ve babaların birbirlerinin işlerini yapıp yapamayacaklarını sormuşlardır. Hem kız hem erkek çocuklar öğretmenlik mesleğini hem kadının hem erkeğin yapabileceğini bildirmişlerdir. İpek (2019) çalışmasında lisans eğitimi alan 11 erkek öğretmen aday, 10 kadın öğretmen aday ve altı öğretim elamanı ile görüşme yapmıştır. Sonuçta erkek öğretmen adayları, okudukları bölümü üniversite sınav puanlarının istedikleri alana yeterli olmadığı için ve aile yakın çevrenin önerisi bu yönde olduğu için tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Erkek öğrenciler materyal yapma ve drama gibi derslerde zorlandıklarını bildirmişlerdir. Erkek için uygun olmadığı yönünde görüş bildirenler olmuştur. Haskan Avcı vd. (2019) çalışmasını okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yaşadıkları zorlukları incelemek amacıyla yapmıştır. 137 erkek öğretmen adayının katılım sağladığı çalışmada bazı erkek öğrenciler azınlıkta olduklarından ötürü iletişim sıkıntısı yaşadıklarını, okul öncesi çocuk ailelerinin kendilerine önyargılı davranacağı kaygısı yaşadıklarını bildirmiştir. Kılıç (2019) ise erkek okul öncesi öğretmenlerinin, kolay atanma, hızlı yükselme, rahat kıyafet gibi nedenlerden ötürü bu alanı tercih ettiklerini bildirmişlerdir. Er ve Ergen (2020) çalışmasında öğretmenlerin, okul öncesi öğretmenliğinin kadın işi olarak görülmesinin sorun olarak bildirildiğini belirtmiştir. Benzer çalışmalar hemşirelik bölümünde öğrenim gören erkek öğrenciler ile de yapılmıştır ve benzer bulgulara rastlanılmıştır. Örneğin, Türkiye'de hemşirelik okullarına ilk yıllarda erkek öğrenciler alınırken erkek hemşirelik öğrencilerinin bir kadın mesleğinin üyesi olmaktan duydukları rahatsızlık nedeni ile üniversitenin başka bölümlerine aktarıldıklarını ve zamanla hemşirelik okullarına erkek öğrenci alınmasına son verildiğini bildirmiştir (Vural, 1997 Akt. Terzioğlu ve Taşkın, 2008). Tüm bu sonuçlar yapılan çalışma ile tutarlılık göstermektedir.

5. ÖNERİLER

Bireylere küçük yaşlardan itibaren kendilerini yeteneklerini ve ilgilerini tanımaları için fırsatlar verilmelidir. Öğrencilerin ufuklarını açmak amacıyla onlara meslek tanıtımları yapılmalıdır. Özellikle kırsal alanlarda ailelere toplumsal cinsiyet kalıp yargıları hakkında bilgi verilmelidir. Erkek bireyler çocuklarla ilgili alanda çalışmaya teşvik edilmelidir. Erkek öğrenciler öğrenimleri sırasında onlara model olacak erkek öğretmenler ile tanıştırılmalıdır.

İleride bu konu ile çalışma yapacak araştırmacılar, daha çok sayıda erkek öğrenci ile görüşme yapabilir. Buna ek olarak, kız öğrenci, aile, okul öncesi çocuğu ve öğretmenlerin görüşlerini alabilirler. Lisans ve ön lisans öğrencilerinin, "okul öncesi çocuklar ile çalışma" hakkındaki görüşlerini karşılaştırabilirler.

KAYNAKÇA

1. Alkan Ersoy, Ö. (2019). *Cinsel Gelişim İle İlgili Temel Kavramlar ve Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim*. (Ed. İsmihan Artan), Cinsel Gelişim ve Eğitim, 10-29, Hedef Yayıncılık, Ankara.
2. Akın, A. & Demirel, S. (2003). Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Sağlığa Etkileri. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. *Halk Sağlığı Özel Eki*, 25, (4): 73- 82.

3. Bhasin, K. (2003). Toplumsal Cinsiyet “Bize Yüklenen Roller”. (K.Ay, Çev.). Kadav Yayınları, İstanbul.
4. Çatalcalı Soyer, A. (2009). Okul Öncesi Dönem Çocuk Hikâye Kitapları: Stereotipler ve Kimlikler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Güz*, (1), 13-27.
5. Dökmen, Z. (2015). *Toplumsal Cinsiyet*. Remzi Kitapevi, İstanbul
6. Er, A. & Ergen, H. (2020). Erkek Okul Öncesi Öğretmenlerin Yaşadığı Mesleki Sorunlar. *BAD Sosyal Bilimler Dergisi, özel sayı*, 359-383. DOI: 10.21733/ibad.797966.
7. Erden, S., Özgün, O., & Ciftci, M. A. (2011). “I am a man, but i am a pre-school education teacher”: Self-and social-perception of male pre-school teachers. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 3199-3204.
8. Gülçiçek, T., (2017). Ebeveynlerin erkek okul öncesi öğretmenleri ile ilgili algılarının incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
9. Gündüz Şentürk, S. (2015). *Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Basılan Resimli Öykü Kitaplarının Toplumsal Cinsiyete İlişkin Kalıpyargılar Yönünden İncelenmesi*, Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
10. İpek, S. (2019). *Okul Öncesi Eğitimde Erkek Öğretmen Olmaya İlişkin Bir Durum Çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
11. Haskan Avcı, Ö., Karababa, A.& Zencir, T. (2019). Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Erkek Okul Öncesi Öğretmen Adayları: Algıladıkları Güçlükler ve Gelecek Kaygıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(4): 1092-1106 [2019] doi: 10.16986/HUJE.201804623.
12. Karabekmez, S., Yıldırım, G., Özyılmaz Akamca, G., Ellez, A.M.& Bulut Üner A.N. (2018). Okul Öncesi Dönemde Mesleklere İlişkin Toplumsal Cinsiyet Algısı. *GEFAD / GUJGEF* 38(2): 469-513.
13. Kaynak, D.& Aktaş, E. (2017). Okul Öncesi Hikaye ve Masal Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet Roller. *EKEV Akademi Dergisi*, 21 (72): 67-85.
14. Kılıç, S. (2019). *Hegemonik Erkeklik Bağlamında Cinsiyetçi Meslek Seçimi: Erkek Okul Öncesi Öğretmenlerin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
15. Kortenhaus, C. M., & Demarest, J. (1993). Gender role stereotyping in children’s literature: Anupdate. *Sex Roles*, 28(3-4), 219–232.
16. MEB, Milli Eğitim Bakanlığı, https://sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=424
17. Temel, F., Aksoy, A. (2016). *Ergen ve Gelişimi: Yetişkinliğe İlk Adım*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
18. Terzioğlu, F. ve Taşkın, L. (2008). Kadının Toplumsal Cinsiyet Rolünün Liderlik Davranışlarına ve Hemşirelik Mesleğine Yansımaları. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 12(2), 62-67.
19. Sak, R., (2005). *Erkek okul öncesi öğretmenlerin göreve başladıklarında karşılaştıkları durumlar ve bu öğretmenlerin velilerinin erkek okul öncesi öğretmenleri hakkındaki düşünceleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
20. Sak, A., Kızılkaya G., Yılmaz, Y.&Dereli M. (2015). Çocukların Bakış Açısıyla Erkek ve Kadın Okul Öncesi Öğretmenleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 29, 142-162.
21. Sarı, M., Başarır, F. (2016). Analyzing teachers’ perceptions of “female teacher” and “male teacher” within traditional gender roles. *International Journal of Education and Research*, 4(3), 205-224.
22. Şıvgın, N.(2015). *Cinsiyet Rollerini Eğitim Etkinliklerinin Anasınıfına Devam Eden 60-72 Aylık Çocukların Toplumsal Cinsiyet Kalıpyargılarına Etkisinin İncelenmesi*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

23. Skelton, C. (2003). Male primary teachers and perceptions of masculinity. *Educational Review*, 55(2): 195–209.
24. Sumsion, J. (2000). Negotiating otherness: A male early childhood educator's gender positioning. *International Journal of Early Years Education*, 8(2), 129–40.
25. Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *Sosyoloji Konferansları Dergisi*, 35, 29-5.
26. Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayınevi, Ankara.

